

מ. אונגרפלד על ספרים

רחוב המדרגות

רים ואנו שומעים את שיחותיהם ור' להם. וכן היא מביאה את אראלה ה' אשכנזית לביקור ביתו של אברם ה' ספרדי ש"ברחוב המדרגות" ואנו מת' וודעים שם לתושביו ושומעים את שי' חם ושיגם בעברית הפרימיטיבית והי' כשובשת במקצת שלהם, שחן הת' מימות שפור עליה. וכאן אנו מתווד' עים גם לעולי אונגריה ופרס וכו' ור' רואים בחוש את תהליך מיזוג הגי' לניות. שאינו מתגשם לפי שעה לפי הקוויים הרצויים. ואם כי העלילה הי' ראשית מתרחשת כאן בחיפה. הרי מביאה אותנו המספרת גם למקומות אחרים בארץ ובחוץ לארץ ומשתפת אותנו בקרבות הבריגדה העברית ב' חוץ לארץ ובקרבות הפלמ"ח בחזי' תות שונות בארץ אנב תיאורי נוף ועיצוב דמויות מוצלחים. מרובים כאן ביטויי העברית ה"סלנגית" המשוב' שת, המושמים בפי הצעירים וביטויי העברית הפרימיטיבית המשובשת הי' מושמים בפי בני עדות המזרח.

אוצר האגדה התלמודית

(מאת הרב מ. ד. גורס)

עם הופעת הכרך השלישי של ספר זה נסתיים מפעל כביר שהמחבר עבד עליו שנים רבות. בהיקפו הרב (כארף זומש מאות עמוד) הרי הוא עתה הגי' המחבר הקפיד לכנס כאן את כל מה המאמרים מסודרים כאן בסדר אל"ף-בי"ת של הערכים המגיעים לאלף. המחבר הקפיד לכנס אכן את כל מה שמצא במשנה ות' ספתא והתלמודים והמדרשים וספר הזוהר. אבל לא הח' שיב את הצורך להשוואת הנוסחאות ולדיוקים מדעיים דומים. מראי המ' קומות טובאים כאן מתחת לטקסט והי' מאמרים עצמם מצוטטים כאן בתכלית הקיצור. אף בספר גדול זה לא מוצה עדיין כל החומר ואפשר עוד ללקט מתוך מקורות אחרים ולהוסיף עליו יש לברך את המחבר על עבודתו הח' רוצה הזאת ועל סיומו המוצלח של הספר.

נעים זמירות ישראל

(מאת יצחק גרשטנקורן)

הכרך החמישי המוקדש לפרקי תהי' לים ק"ז ק"ח מצטיין בכל הסגולות שמנו בכרכים הקודמים מלבד פירו' שי המחבר וליקוטי פירושיהם של יו' תר ממאה מפרשים, מובאים בקונטר' סים מיוחדים הפירושים לתהלים מאת הר"ן (מלוקט מיב' דרשות) ה' יוסף אלבו (ספר העיקרים) מהר"י מינץ, ר' דוב המגיד ממזריטש (מתוך ספריו מגיד דבריו ליעקב וכו') ר' מנחם-מנדל מוויטבסק, ר' אלימלך מליזנסק (מתוך נועם אלימלך) ור' לוי יצחק מברדי' טשוב (קדושת לוי) ור' ישראל מקוז ניץ (עבודת ישראל וכו') ור' שניאור זלמן בעל התניא, ור' יהושע העשיל מאפטא (אוהב ישראל) בראש כל קינ' טרס מובאים תולדות המחבר וביאור תורתו. ידיעה ובקיאות מושקעים בהי' צאת הספר הזה, המתקרב לסימו.

יהודית הנדל, הידועה מקובץ סי' פוריה "אנשים אחרים", היא בת הי' משמרת הצעירה בפרוזה העברית הי' חדשה וסיפורי' החדש "רחוב המדר' גות", א' אשר זכה לפרס ברש, מגור' לל לפנינו כמה פרשיות סוערות מי' כות מאבקו של הישוב העברי לעצמי' אות ומלחמת השחרור שלו לאחר הקמת המדינה. העלילה המרכזית של הסיפור, מתרחשת ב"רחוב המדרגות" שבאחד מפרברי חיפה התחתית. וכאן נפגשים ומתנגשים באורח חיהם הי' שונה, שבטים ובעמדות והשקפות עור' לם ונוהגי הווי, ומובטלים חבלי הק' ליטה של העליות השונות בארץ ומור' ארים המכשולים בדרך המאמצים לי' מיזוג הגלויות. וכאן משולבים פרי' קים מועזים ומרתקים מימי ההתגי' סות לפלמ"ח וההתנדבות לצבא הבר' ריטי ול"בריגדה העברית" לשם מלח' מה בצורך היהדות מחוץ לגבולות הארץ, בהרי איטליה; וצפות ועולות חוויות של היילים עברים, הנפגשים בדרכי אירופה השוממות לאחר מפלת הטלר בשרידי השואה האיומה, באור' דים מוצלים בודדים מגיא ההריגה הנוראה במחנות המוות. וחוזרים ימי' הקרבות (של גרודי הפלמ"ח) בכנופי' יות הערבים המתפרעים בארץ וב"צבא השחרור" הפולש מארצות ערב הי' שכנות. ו"מבין השיטין" נשמעים כאן הדי האכזבות של ההיילים המשוחרי' רים, אשר חזרו ממלחמת השחרור, אם כפצועים בגופם מכדורי האויב ור' אם כפצועים בלבם מנפילת חבריהם לעיניהם בחזית, ומצאו כאן אורה דחוסה של רדיפה אחרי קאריריה, אחרי משרות טובות, ועליהם לכתת עתה ימים רבים את רגליהם בהיפור' שים אחרי עבודה בפרוזדורי משרדיהם של פיקודיהם מימי הצבא, אשר הי' בינו להסתדר יפה.

במרכז הסיפור פורחת האהבה ש' בין אברם בכר הספרדי מאחד הבר' תים העניים שברחוב "המדרגות" ור' בין "האשכנזית" אראלה דגן הנערה הבלונדינית מאחת החווילות היפות שעל הריהכרמל. כאן עניות מנוולת, ילדות עגומה נשים הנמצאות תמיד בר' הריון ופעוטות רבות נגררות אחי' ריהן וגברים מחוסרי עבודה ונוער מתבגר חסר תקווה. ושם עשירות ור' פינוק תרבותי. אברם הכיר את ארא' לה בצבא, בשעת הבאת גופת חברן שמואל שנפל בקרב משותף. משהו טמיר ונעלם מאחד את שני הנאהבים, הבאים משני עולמות שונים. עונגים על שמי האהבה הזאת מטיל איזה רגש נחיתות הקוסט בלבו של אברם בכל פעם שהוא נקלע לסבייתה "האשכנז' זית" של אראלה, והיא, בתו "היחידה של הקבן העשיר והמצליח גבריאל של הקבלן העשיר והמצליח גבריאל לבה של בתו. ניגוד גמור לבנו זה, הוא אביו ישעיהו, איכר לשעבר, אשר נתפתה לנת זקנותו לתחנוני בנו הי' עשיר לבלות את שנותיו האחרונות בחווילתו היפה והוא מחבב מאד את נכדתו ומבין לרוח הנאהבים ומקרב אליו את בחיר לבה של אראלה. וזו, מוכנה לעזוב את בית אביה העשיר מעט צער במנהגיו המשונים שהם וללכת אחרי אברם, הגורם לה לא תוצאות רגש הנחיתות המתעורר בי' לבו כלפי האשכנזים.

אברם, אשר נתיתם בילדותו גדל ו"נתחנך" כשאר הילדים ברחוב המדר' רגות. אביו יצחק, משתעמם כל הי' ימים בחנות הירקות שלו שאינה מפרי' נסת אותו. דודו הרוק הזקן נותן עינו בכוס. עקרת ביתם היא מלכה האלמנה העובדת בכביסה כל הימים כדי לש' לוח את בנה שמואל לגמנסיה.

אברם מזייף את גילו ומתנדב בן שש עשרה לפלמ"ח לבריגדה העבר' רית, לוחם בהרי איטליה חוזר לאחר נצחון בנות הברית לארץ משתתף בי' מלחמת השחרור וחוזר הביתה ות' עודת הצטיינות גבוהה בכלסו. אף אחיו הצעיר בנימין התנדב למלח' מה וחזר קטוע רגל. וכאן מתחילה הריצה אחרי עבודה. תחלה הוא מס' תדר באחת האניות ואחר כך הוא עוזב אותה וחוזר שוב לכתת את רג' ליו אל המשרדים. וכאן מציקה לו גם אהבתה של רבקה בת החנווני מוסה השכן. שנדבקה אליו עוד בי' ילדותה והוא דוחה אותה בגסות. הי' מספרת מפגישה את זוג הנאהבים בי' בחי קפה שונים ובקרבת עוד חבי' את בדיחותיהם בעברית המיוחדת ש'